

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (International Maritime Organisation, IMO)

Νικόλαος Γ. Φραγκιαδάκης , Δρ. Ναυπηγός Μηχ/γος
Μηχ/κος

Ατυχήματα και κανονισμοί

<i>Year</i>	<i>Ship name</i>	<i>Measures adopted</i>	<i>In force since</i>
1967	<i>Torrey Canyon</i>	International Convention Relating to Intervention on the High Seas in Cases of Oil Pollution Casualties, 1969	1975
		International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL), 1973	1983
		International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage (CLC), 1969	1975
1987	<i>Herald of Free Enterprise</i>	International Safety Management Code, 1994	1998
		International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS), 1974, SOLAS 1988 amendments (e.g. monitoring of doors and cargo areas)	1989

International Maritime Organisation (IMO)

- ❖ Ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (International Maritime Organization, **IMO**), είναι ένας πολυεθνικός, διακυβερνητικός Διεθνής Οργανισμός, ο οποίος επιβλέπει την σωστή και ασφαλή επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των χωρών-μελών του στον τομέα της ναυσιπλοΐας.
- ❖ Αποτελεί οργανισμό του ΟΗΕ, και ιδρύθηκε στην Γενεύη το 1948 ως IMCO (International Maritime Cooperation Organization) που μετονομάστηκε σε IMO το 1982.
- ❖ Η έδρα του είναι στο Λονδίνο.
- ❖ Τα μέλη του IMO, είναι οι κυβερνήσεις των κρατών και καταβάλουν τέλη στον IMO ανάλογα με τη χωρητικότητα των πλοίων που φέρουν τη σημαία τους.

International Maritime Organisation (IMO)

- ❖ Ο IMO αποτελεί μία εξειδικευμένη οργάνωση του ΟΗΕ, που έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά τα ναυτιλιακά ζητήματα σε παγκόσμιο επίπεδο.
- ❖ Οι **συνθήκες (treaties)** που προκύπτουν από το προπαρασκευαστικό έργο κάποιων διεθνών οργανισμών μπορεί να είναι είτε διμερείς ή πολυμερείς είτε περιφερειακές ή διεθνείς.
- ❖ Οι τελευταίες, όχι μόνο δεν μπορούν να αγνοηθούν από τη διεθνή ναυτιλιακή κοινότητα αλλά η εφαρμογή τους από τα κράτη-μέλη όποτε και όταν συμβεί αυτό, επηρεάζει τις εξελίξεις στη ναυτιλιακή αγορά και κατ' επέκταση την πολιτική των ναυτιλιακών εταιρειών, των συνδικάτων των ναυτικών και των κυβερνητικών αρχών.

Ιστορική Αναδρομή

- ❖ Κατά τη διάρκεια του πολέμου, προέκυψε η ανάγκη της συστάσεως αρχής για το συντονισμό των ναυτιλιακών ζητημάτων του συμμαχικού στόλου – αρχικά τη μορφή του **Ναυτιλιακού Διευθετικού Συμβουλίου** (Combined Shipping Adjustment Board) και αργότερα το 1944 της **Ενιαίας Ναυτιλιακής Αρχής** (United Maritime Authority – UMA).
- ❖ Στην πρώτη Σύνοδο του ΟΚΣ του ΟΗΕ (1946) ιδρύθηκε η ad hoc **Επιτροπή Μεταφορών και Επικοινωνιών** με σκοπό την υποβολή προτάσεων στο ΣΑ του ΟΗΕ για τη δημιουργία νέων εξειδικευμένων Οργανώσεων ή την ενοποίηση των ήδη υπαρχουσών. Με τις πρωτοβουλίες του **Ναυτιλιακού Συμβουλίου** (UMCC), το οποίο διαδέχτηκε την UMA, προετοιμάσθηκε ένα **σχέδιο συμβάσεως** (draft convention) για την καθιέρωση ενός μόνιμου διακυβερνητικού ναυτιλιακού οργάνου (1947).

Ιστορική Αναδρομή

- ❖ Στη Ναυτιλιακή Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη (United Nations Maritime Conference) το 1948 με τη συμμετοχή όλων των κρατών-μελών του UMCC, συζητήθηκε και εγκρίθηκε η Σύμβαση που ίδρυσε αρχικά τον **Διακυβερνητικό Ναυτιλιακό Συμβουλευτικό Οργανισμό** (Convention on the Intergovernmental Maritime Consultative Organization–IMCO). Η Σύμβαση του 1948 έχει τροποποιηθεί το 1974, 1975, 1977 και το 1999 αν και μόνο οι πρώτες τροποποιήσεις έχουν τεθεί σε ισχύ, τον Απρίλιο του 1978.
- ❖ Ο οργανισμός άλλαξε επίσημα το όνομά του το 1980 από IMCO σε **Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό** (IMO) και αποτελείται από 167 κράτη-μέλη (Φεβρουάριος 2008).

Ο ρόλος του ΙΜΟ

- ❖ Ο βασικός ρόλος του ΙΜΟ είναι:
- ❖ *«να παρέχει μηχανισμούς για συνεργασία μεταξύ των Κυβερνήσεων στον τομέα κυβερνητικών κανονισμών και πρακτικών που αφορούν τεχνικά θέματα πάσης φύσεως αναφορικά με τη ναυτιλία που ασχολείται με το διεθνές εμπόριο και να ενθαρρύνει και να διευκολύνει τη γενική υιοθέτηση των υψηλότερων κατά το δυνατό προτύπων σε θέματα που αφορούν τη ναυτιλιακή ασφάλεια, την αποτελεσματικότητα της ναυσιπλοΐας, καθώς και την πρόληψη και έλεγχο της θαλάσσιας ρύπανσης από πλοία».*

Συμμετοχή στον ΙΜΟ

- ❖ Τα κράτη- μέλη συμμετέχουν μέσω εξουσιοδοτημένων **αντιπροσώπων και εμπειρογνομώνων.**
- Οι αντιπρόσωποι των κρατών-μελών είναι συνήθως δημόσιοι λειτουργοί του κράτους-μέλους.
- Οι εμπειρογνώμονες που δεν είναι δημόσιοι λειτουργοί μπορούν να συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία του κράτους σε συγκεκριμένες συνεδριάσεις.

Σκοπός του ΙΜΟ

- ❖ Σκοπός του ΙΜΟ είναι να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών για τη δημιουργία ενός διεθνούς θεσμικού πλαισίου και την καθιέρωση προτύπων υψηλού επιπέδου στους τομείς:
 - της ναυτικής ασφάλειας και της αποδοτικής ναυσιπλοΐας,
 - της πρόληψης/μείωσης θαλάσσιας ρύπανσης από τα πλοία αλλά και γενικότερα θέματα όπως:
 - η καταμέτρηση της χωρητικότητας των πλοίων,
 - η εκπαίδευση και η πιστοποίηση των ναυτικών,
 - η έρευνα και διάσωση,
 - η απομάκρυνση ναυαγίου,
 - η ευθύνη και η αποζημίωση σε περίπτωση ατυχημάτων,
 - οι εκπομπές ρύπων από τα πλοία,
 - η ανακύκλωση των πλοίων, όπως επίσης και
 - θέματα σχετικά με την πειρατεία.

Κανονισμοί του ΙΜΟ

❖ Τα μέτρα για την εφαρμογή και τη διατήρηση των υψηλών προτύπων του ΙΜΟ προωθούνται κυρίως με τη μορφή:

- Συμβάσεων (Conventions)
- Πρωτοκόλλων (protocols)
- Τροπολογιών (Amendments)
- Κωδίκων (Codes)
- Συστάσεων / Οδηγιών (Recommendations / Guidelines)
- Ψηφισμάτων (Resolutions)

Συμβάσεις (conventions) του IMO

A. Maritime safety

- International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS), 1974
- International Convention on Load Lines (LL), 1966
- International Convention for Safe Containers (CSC), 1972
- Convention on the International Regulations for Preventing Collisions at Sea (COLREG), 1972
- Convention on the International Maritime Satellite Organization (INMARSAT), 1976
- The Torremolinos International Convention for the Safety of Fishing Vessels (SFV), 1977
- International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW), 1978
- International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Fishing Vessel Personnel (STCW-F), 1995
- International Convention on Maritime Search and Rescue (SAR), 1979

Συμβάσεις (conventions) του ΙΜΟ

B. Marine pollution

- International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto (MARPOL 73/78)
- International Convention Relating to Intervention on the High Seas in Cases of Oil Pollution Casualties (INTERVENTION), 1969
- Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter (LDC), 1972
- International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation (OPRC), 1990
- Protocol on Preparedness, Response and Co-operation to pollution Incidents by Hazardous and Noxious Substances, 2000 (HNS Protocol)
- International Convention on the Control of Harmful Anti Fouling Systems of Ships (AFS), 2001
- International Convention for the Control and Management of Ships Ballast Water and Sediments, 2004
- The International Convention for the Safe and Environmentally Sound Recycling of Ships, 2009 (the Hong Kong Convention)

Διεθνείς Συμβάσεις

❖ **International Convention for the Safety Of Life at Sea (SOLAS 1974)**, Διεθνής Σύμβαση για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα

- Καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας στην κατασκευή, τον εξοπλισμό και τη λειτουργία των πλοίων.
- Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1914 με αφορμή το ναυάγιο του Τιτανικού.
- Τροποποιήσεις: το 1929, το 1948, το 1960 ωστόσο η σύμβαση που ισχύει σήμερα και είναι γνωστή ως SOLAS 1974, τέθηκε σε ισχύ το 1980 και έχει ενημερωθεί και τροποποιηθεί μέχρι σήμερα αρκετές φορές.

Διεθνείς Συμβάσεις

- ❖ **International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL 1973/78)**, Η Διεθνής Σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία που οφείλεται σε ατυχήματα ή συνήθεις επιχειρησιακές λειτουργίες του πλοίου.
 - Τα κεφάλαια της σύμβασης αναφέρονται στην πρόληψη ρύπανσης από πετρελαιοειδή μίγματα και κατάλοιπα, από επιβλαβείς υγρές ουσίες χύδην, από επικίνδυνα συσκευασμένα φορτία, λύματα, στερεά απορρίμματα καθώς επίσης και την πρόληψη ρύπανσης του αέρα από τα πλοία.
 - Η MARPOL υιοθετήθηκε από τον IMO το 1973 και συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο του 1978 με αποτέλεσμα η σύμβαση να είναι γνωστή ως MARPOL 73/78.
 - Η σύμβαση τέθηκε τελικά σε εφαρμογή τον Οκτώβριο του 1983.
 - Το 1997 προστέθηκε το Κεφάλαιο VI το οποίο τέθηκε σε ισχύ το 2005 σχετικά με την πρόληψη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τις εκπομπές αερίων ρύπων από τα πλοία.

Διεθνείς Συμβάσεις

❖ **Convention on the International Regulations for Preventing Collisions at Sea (COLREGs 1972), Η Σύμβαση για τους Διεθνείς Κανονισμούς Αποφυγής Συγκρούσεων στη Θάλασσα**

- ✓ Υιοθετήθηκε το 1972 και τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 1977 προκειμένου να επικαιροποιήσει και να αντικαταστήσει τους προηγούμενους κανονισμούς του 1960 σχετικά με την πρόληψη των συγκρούσεων των πλοίων.
- ✓ Πριν από τους κανόνες αυτούς, δεν υπήρχαν ενιαίοι διεθνείς κανόνες για τα πλοία, ιδίως σε θέματα σχετικά με τα φώτα ναυσιπλοΐας για τη λειτουργία στο σκοτάδι και τα σήματα πλοήγησης.
- ✓ Οι κανόνες για την πρόληψη των συγκρούσεων των πλοίων τροποποιήθηκαν αρκετές φορές προκειμένου να αντιμετωπιστούν νέα ζητήματα και λύσεις που σχετίζονται με τη ναυσιπλοΐα.

Διεθνείς Συμβάσεις

❖ **International Convention on Loadlines (LOADLINE 1966)**

- Διεθνής Σύμβαση που καθορίζει τους κανονισμούς για τη γραμμή φόρτωσης των πλοίων.

❖ **International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for seafarers (STCW 1978)**, Διεθνής Σύμβαση για τα πρότυπα εκπαίδευσης, πιστοποίησης και τήρησης φυλακών βάρδιας των ναυτικών

- Η σύμβαση δημιουργήθηκε με σκοπό να καθορίσει πρότυπα για την εκπαίδευση και αξιολόγηση των ικανοτήτων των ναυτικών σε παγκόσμια βάση καθώς επίσης και για την έκδοση και ανανέωση των πιστοποιητικών τους
- Εγκρίθηκε από τον IMO το 1978 και ετέθη σε ισχύ το 1984.

Διεθνείς Κώδικες

- ❖ Οι διεθνείς συμβάσεις υποστηρίζονται με την υιοθέτηση και άλλων μέτρων όπως οι διεθνείς κώδικες προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του ΙΜΟ σχετικά:
 - με την ανάπτυξη υψηλών επιπέδων ασφάλειας στη θάλασσα και
 - προστασίας του περιβάλλοντος.
- ❖ Οι **κώδικες του ΙΜΟ** μπορεί να έχουν και υποχρεωτική εφαρμογή σε κάποιες περιπτώσεις.
- ❖ **Κατάλογος με του Κώδικες του ΙΜΟ:**
<http://www.imo.org/fr/KnowledgeCentre/HowAndWhereToFindIMOInformation/AbbreviationsofIMOCodes/Pages/default.aspx>

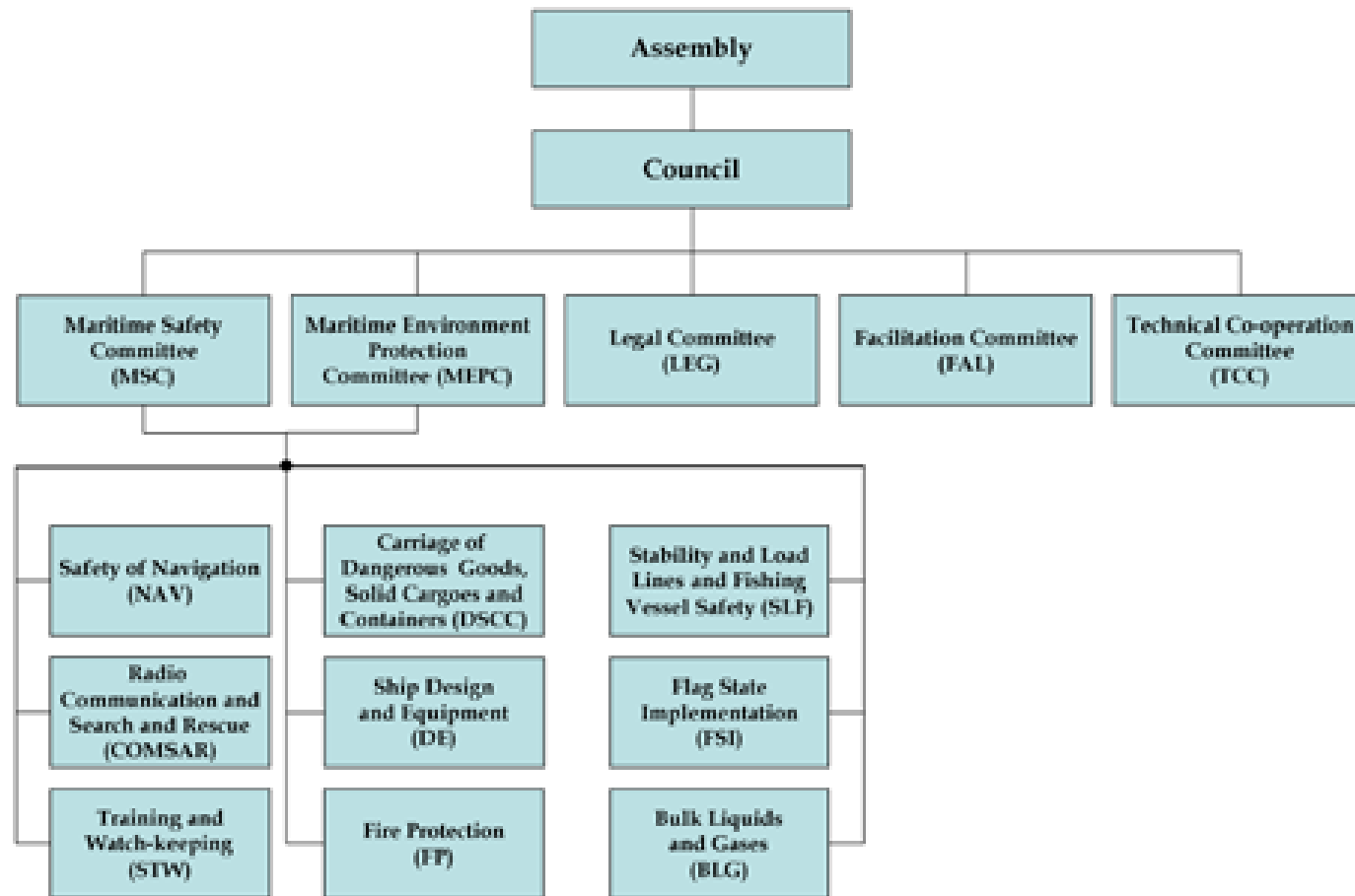
Κράτη – μέλη του ΙΜΟ

- ❖ Ο ΙΜΟ έχει 174 κράτη μέλη (το 2018) τα οποία συνεδριάζουν κάθε δύο χρόνια ως Συνέλευση.
- ❖ **Η Συνέλευση** είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης του ΙΜΟ. Ψηφίζει τον προϋπολογισμό, εγκρίνει το πρόγραμμα εργασίας και εκλέγει μέλη στο Συμβούλιο.
- ❖ **Το Συμβούλιο** είναι το εκτελεστικό όργανο του ΙΜΟ συνεδριάζει όπως απαιτείται και εποπτεύει το έργο του ΙΜΟ. Αποτελείται από 40 κράτη που εκλέγονται για δύο χρόνια.
- ❖ Ο ΙΜΟ είναι τεχνικός οργανισμός και το μεγαλύτερο μέρος του έργου του διενεργείται από διάφορες επιτροπές και υποεπιτροπές.

Δομή του ΙΜΟ

- ❖ Ο Οργανισμός αποτελείται από:
 - τη Συνέλευση,
 - το Συμβούλιο και
 - πέντε κύριες Επιτροπές:
 - ✓ την Επιτροπή Ναυτικής Ασφάλειας (MSC)
 - ✓ την Επιτροπή Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (MEPC),
 - ✓ τη Νομική Επιτροπή (LEG),
 - ✓ την Επιτροπή Τεχνικής Συνεργασίας (TCC) και
 - ✓ την Επιτροπή Διευκόλυνσης (FAL).
- ❖ Υπάρχει, επίσης, ένας σημαντικός αριθμός υποεπιτροπών, που υποστηρίζουν το έργο των κύριων τεχνικών επιτροπών.

Δομή του ΙΜΟ

Δομή του ΙΜΟ

❖ Συνέλευση (Assebly)

- Είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο του Οργανισμού
- Η Συνέλευση είναι αρμόδια για την έγκριση εκθέσεων και συμβάσεων, του προϋπολογισμού, της εκλογής του Συμβουλίου και το διορισμό του Γενικού Γραμματέα.
- ✓ **Συνέρχεται** μια φορά κάθε δύο χρόνια, σε τακτικές συνεδρίες, αν και μπορεί να συγκληθεί έκτακτα, σε ειδικές περιστάσεις, εφόσον το ζητήσει το 1/3 των μελών ή το Συμβούλιο.
- ✓ Οι αποφάσεις της δεν είναι δεσμευτικές, αλλά συχνά ενσωματώνονται στην εσωτερική νομοθεσία ενός κράτους- μέλους ή στις διεθνείς συμβάσεις σε μετέπειτα στάδιο.
- ✓ **Εκλέγει** είναι υπεύθυνη για την εκλογή των μελών του Συμβουλίου, το διορισμό του Γενικού Γραμματέα του ΙΜΟ, τη μελέτη του προϋπολογισμού, καθώς και την εξέταση εκθέσεων και τροποποιήσεων των συμβάσεων.
- ✓ Κάθε μέλος διαθέτει μία ψήφο και οι αποφάσεις λαμβάνονται με σχετική πλειοψηφία.

Δομή του ΙΜΟ

Συμβούλιο (Council) έχει σημαντική ανεξαρτησία έναντι της Συνελεύσεως

- Είναι το εκτελεστικό όργανο του ΙΜΟ, που εποπτεύει το έργο του.
- Εκλέγεται από τη Συνέλευση για δύο χρόνια.
- Συνέρχεται δύο φορές το χρόνο με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών και εξετάζει τις εκθέσεις των επιτροπών πριν τη Συνέλευση.
- Έχει εκτεταμένες διοικητικές αρμοδιότητες όσον αφορά στο προσωπικό του Οργανισμού.

Δομή του ΙΜΟ

Συμβούλιο (Council)

- ❖ Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου συμμετέχουν και αντιπρόσωποι των εθνικών Υπουργείων των κρατών-μελών, καθώς και εμπειρογνώμονες, που ανήκουν κυρίως σε τμήματα μεταφορών.
 - Το Συμβούλιο του ΙΜΟ, αποτελείται από σαράντα κράτη-μέλη από τα οποία:
 - ✓ α) Δέκα εκλέγονται μεταξύ υποψηφίων κρατών- μελών, που έχουν μέγιστο ενδιαφέρον για την προσφορά θαλασσίων υπηρεσιών,
 - ✓ β) δέκα μεταξύ υποψηφίων κρατών- μελών, που έχουν μέγιστο ενδιαφέρον για τη διακίνηση του διεθνούς εμπορίου και
 - ✓ γ) είκοσι κράτη-μέλη, που εκπροσωπούν ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές.

Μέλη του Συμβουλίου για το 2018-2019

- ❖ **Κατηγορία Α.** (10 κράτη): Κίνα, Ελλάδα, Ιταλία, Ιαπωνία, Νορβηγία, Παναμάς, Δημοκρατία της Κορέας, Ρωσική Ομοσπονδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες.
- ❖ **Κατηγορία Β.** (10 κράτη): Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ινδία, Ολλανδία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.
- ❖ **Κατηγορία Γ.** (20 κράτη): Μπαχάμες, Βέλγιο, Χιλή, Κύπρος, Δανία, Αίγυπτος, Ινδονησία, Τζαμάικα, Κένυα, Λιβερία, Μαλαισία, Μάλτα, Μεξικό, Μαρόκο, Περού, Φιλιππίνες, Σιγκαπούρη, Νότια Αφρική, Ταϊλάνδη, Τουρκία.

Επιτροπές του ΙΜΟ

❖ Επιτροπή Ναυτικής Ασφάλειας (MSC)

- Είναι το υψηλότερο τεχνικό σώμα του Οργανισμού.
- Αποστολή της είναι να εξετάζει θέματα σχετικά:
 - ✓ με τη ναυσιπλοΐα,
 - ✓ την κατασκευή και τον εξοπλισμό των σκαφών,
 - ✓ την επάνδρωση από άποψη ασφάλειας,
 - ✓ τους κανόνες για την πρόληψη συγκρούσεων,
 - ✓ τον χειρισμό επικίνδυνων φορτίων,
 - ✓ τις διαδικασίες και τις απαιτήσεις ασφάλειας,
 - ✓ τις υδρογραφικές πληροφορίες, τα ημερολόγια και τα αρχεία πλοήγησης,
 - ✓ τις έρευνες ναυτικού ατυχήματος, τη διάσωση φορτίου και ανθρώπων και οποιεσδήποτε άλλες πτυχές επηρεάζουν άμεσα την ασφάλεια στη θάλασσα.

Επιτροπές του ΙΜΟ

- ❖ **Επιτροπή Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (ΜΕΡC)**
 - ✓ Ασχολείται με κάθε ζήτημα που εμπίπτει στο σκοπό του Οργανισμού σχετικά με την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης από τα πλοία.
- ❖ **Νομική Επιτροπή (LEG)**
 - ✓ Ασχολείται με οποιοδήποτε νομικό θέμα εμπίπτει στο σκοπό του Οργανισμού όπως ευθύνη και αποζημίωση σε περιπτώσεις θαλάσσιας ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες ουσίες, ναυάγια και επιθαλάσσια αρωγή, εφαρμογή των κανονισμών του ΙΜΟ κλπ.
- ❖ **Επιτροπή Τεχνικής Συνεργασίας (ΤCС)**
 - ✓ Συντονίζει την τεχνική βοήθεια στον τομέα της ναυτιλίας, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Επιτροπές του ΙΜΟ

❖ Επιτροπή Διευκόλυνσης (FAL)

- Ασχολείται με τη διευκόλυνση της διεθνούς θαλάσσιας κυκλοφορίας εστιάζοντας στη μείωση της γραφειοκρατίας που αφορά την είσοδο και την έξοδο από λιμάνια και τερματικούς σταθμούς.

❖ Γραμματεία

- Βρίσκεται στην έδρα του Οργανισμού στο Λονδίνο και αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα και περίπου 300 υπαλλήλους.

Δομή του ΙΜΟ

❖ *Η Γραμματεία.*

- Το όργανο αυτό έχει 300, περίπου, ειδικούς επιστήμονες και διοικητικούς υπαλλήλους ως προσωπικό και εξακολουθεί να είναι μια από τις μικρότερες υπηρεσίες στο σύστημα του ΟΗΕ.
- **Επικεφαλής είναι ο Γενικός Γραμματέας**, που εκλέγεται από το Συμβούλιο με την έγκριση της Συνελεύσεως.
- **Το έργο της συνίσταται** στην προπαρασκευή των διεθνών συμβάσεων και στην υποβολή εκθέσεων για θέματα προς συζήτηση. Η Γραμματεία δεν μπορεί να πάρει πολιτικές πρωτοβουλίες παρά μόνο εκπροσωπεί τον ΙΜΟ με την παρουσία του Γενικού Γραμματέα στις συζητήσεις για διεθνή ζητήματα.

Δομή του ΙΜΟ

- ❖ *Οι Συνδιασκέψεις του Οργανισμού.* (Conferences Sponsored by IMO)
 - Συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα μετά από σύμφωνη γνώμη της Συνελεύσεως μολονότι η αρχική προετοιμασία γίνεται από κάποια Επιτροπή. Υποβάλλεται ένα **πρόχειρο σχέδιο** (draft instrument) και στη συζήτηση που ακολουθεί προσκαλούνται οι αντιπρόσωποι των κρατών- μελών καθώς και κράτη που είναι μέλη του ΟΗΕ αλλά όχι του ΙΜΟ. Για κάθε άρθρο του σχεδίου προς έγκριση, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των 2/3 των συμμετεχόντων.
 - Οι Συνδιασκέψεις του Οργανισμού υιοθετούν ένα **τελικό σχέδιο** που υποβάλλεται στις κυβερνήσεις των κρατών- μελών για επικύρωση.
 - Η σύμβαση ή το πρωτόκολλο καθίστανται αυτόματα διεθνές δίκαιο μόνο όταν ένας συγκεκριμένος αριθμός κρατών- μελών υπογράψει και επικυρώσει την τελική πρόταση.

Διαδικασία υιοθέτησης Σύμβασης

- ❖ Η διαδικασία υιοθέτησης μιας σύμβασης είναι μακρά και περιλαμβάνει πολλά στάδια όπως:
- ❖ Υιοθέτηση της σύμβασης. Τα κύρια όργανα του ΙΜΟ που ασχολούνται με την υιοθέτηση των συμβάσεων είναι η Συνέλευση και το Συμβούλιο, ενώ συμμετέχουν η Επιτροπή Ναυτιλιακής Ασφάλειας, η Επιτροπή προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, η Νομική Επιτροπή και η Επιτροπή Διευκόλυνσης.
- ❖ Οι εξελίξεις στην ναυσιπλοΐα συζητιούνται από τα κράτη μέλη σε αυτές τις επιτροπές και αποφασίζεται η ανάγκη για μια νέα σύμβαση ή τροποποίηση στις παλιές.

Διαδικασία υιοθέτησης Σύμβασης

- ❖ Πριν την υιοθέτηση μιας σύμβασης από τον ΙΜΟ ακολουθείται μια προκαταρκτική διαδικασία συγγραφής του σχεδίου του κανονισμού από μία επιτροπή ή υποεπιτροπή το οποίο κατόπιν υποβάλλεται στη διάσκεψη των αντιπροσωπειών από όλα τα κράτη – μέλη που συγκαλείται από τον ΙΜΟ.
- ❖ Μη κυβερνητικοί οργανισμοί συχνά συμμετέχουν ως παρατηρητές στη διαδικασία. Συμβάλλουν στη συνθήκη, αλλά δεν κατέχουν δικαιώματα ψήφου.
- ❖ Η Διπλωματική Διάσκεψη αποφασίζει για ένα άρθρο κάθε φορά και υιοθετεί το σύνολο της Συνθήκης.
- ❖ Εάν δεν υπάρχει συναίνεση, η Σύμβαση υιοθετείται με πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων και των ψηφοφόρων.

Διαδικασία υιοθέτησης Σύμβασης

- ❖ Το τελικό κείμενο μπορεί να ονομαστεί σύμβαση, συμφωνία ή πρωτόκολλο. Ανεξάρτητα από το όνομα, ο νομικός του χαρακτήρας είναι λίγο πολύ ο ίδιος.
- ❖ Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, θα είναι δεσμευτικό για τα κράτη που έχουν συμφωνήσει.
- ❖ Υπογραφή, κύρωση, αποδοχή, έγκριση, ένταξη. Οι όροι αυτοί αναφέρονται σε μεθόδους με τις οποίες ένα κράτος μέλος εκφράζει την συναίνεσή του να δεσμευθεί από μία σύμβαση.

Διαδικασία υιοθέτησης Σύμβασης

- ❖ Μετά την έγκριση του τελικού κειμένου ακολουθείται μια μακρά διαδικασία για να τεθεί σε ισχύ, δηλαδή να γίνει δεσμευτική για τα κράτη που έχουν συμφωνήσει, μια και πρέπει να γίνει δεκτή επίσημα από τις μεμονωμένες κυβερνήσεις των κρατών πέραν της έγκρισής της στον IMO.
- ❖ Ωστόσο, η επικύρωση από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών είναι μία ακόμη μακρά διαδικασία.

Επικύρωση Σύμβασης

- ❖ Μόλις ένας επαρκής αριθμός κρατών μελών επικυρώσει μια σύμβαση, δίνεται μια νέα περίοδος χάριτος για την εφαρμογή.
- ❖ Μπορεί να χρειαστεί πολύς χρόνος μεταξύ της υιοθέτησης μιας σύμβασης και της τελικής εφαρμογής της.
- ❖ Οι διεθνείς συμβάσεις είναι συνήθως ανοικτές για την προσχώρηση των κρατών μελών μετά τη λήξη της καθορισμένης προθεσμίας υπογραφής της σύμβασης.

Τροποποίηση Σύμβασης

- ❖ Η τεχνολογικές εξελίξεις στη ναυπηγική και τη ναυσιπλοΐα επιβάλλουν την τροποποίηση των υπαρχόντων συμβάσεων ή υιοθέτηση νέων.
- ❖ Στην αρχή, για να τεθεί σε ισχύ μια τροποποίηση απαιτούνταν να συμφωνήσουν τα 2/3 των κρατών μελών, για την υιοθέτηση νέων συμβάσεων ή την αναβάθμιση-τροποποίηση των υπαρχουσών, π.χ. η SOLAS του 1960 τροποποιήθηκε έξι φορές αφού τέθηκε σε ισχύ το 1965, δηλαδή το 1966, 1967, 1968, 1969, 1971 και 1973. Το επόμενο έτος, όπως γνωρίζουμε, δημιουργήθηκε μία νέα ΔΣ SOLAS (1974) που περιέλαβε όλες τις προηγούμενες τροποποιήσεις και αυτή με τη σειρά της τροποποιήθηκε τα έτη 1978, 1981, 1983, 1988, 1990 και 1991.

Τροποποίηση Σύμβασης

- ❖ Προκειμένου να επιταχυνθεί η τροποποίηση των υφιστάμενων συμβάσεων, αναπτύχθηκε η διαδικασία «σιωπηρής αποδοχής» *«tacit acceptance»* και εφαρμόστηκε πρώτιστα στις SOLAS (1974), COLREG (1972) και MARPOL (1973). Αυτή η μέθοδος βασίζεται στο γεγονός ότι μία τροποποίηση συμβάσεως θα τεθεί σε ισχύ μία **συγκεκριμένη ημερομηνία, εκτός εάν** πριν από την ημερομηνία αυτή έχουν διατυπωθεί αντιρρήσεις για το περιεχόμενο της τροποποίησης από συγκεκριμένο αριθμό κρατών-μελών.
 - Με το τρόπο αυτό η τροποποίηση θα τεθεί σε ισχύ σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία εκτός και αν ένας συγκεκριμένος αριθμός κρατών μελών φέρει αντιρρήσεις πριν από την καθορισμένη αυτή ημερομηνία.

Τροποποίηση Σύμβασης

❖ Διαδικασία "σιωπηρής αποδοχής".

- Η σιωπηρή αποδοχή σημαίνει ότι, αντί να ζητηθεί από τα 2/3 των κρατών μελών να υποστηρίξουν επίσημα την τροπολογία, το 1/3 πρέπει να αντιταχθεί επισήμως στις προτεινόμενες τροπολογίες προκειμένου να εμποδίσει την έγκριση των τροπολογιών.
- Η διαδικασία αυτή επιτάχυνε τρομακτικά τον ρυθμό των τροποποιήσεων στον ΙΜΟ.

❖ Όπως αναμενόταν, η διαδικασία "σιωπηρής αποδοχής" έχει επιταχύνει σημαντικά τη διαδικασία τροποποίησης.

❖ Γενικά οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ εντός 18 έως 24 μηνών.

Εφαρμογή των Συμβάσεων

- ❖ Η εφαρμογή των συμβάσεων του ΙΜΟ εξαρτάται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, τα οποία τις εφαρμόζουν όσον αφορά τα πλοία τους και καθορίζουν τις κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων.
- ❖ Μπορεί επίσης να έχουν και περιορισμένες εξουσίες σε πλοία άλλων χωρών.
- ❖ Σε περίπτωση που ένα αδίκημα επέρχεται στη δικαιοδοσία του κράτους λιμένα, το εν λόγω κράτος μπορεί είτε να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία είτε να αναφέρει το αδίκημα στο κράτος σημαίας του πλοίου, ώστε να μπορέσει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.
- ❖ Όταν όμως ένα αδίκημα συμβαίνει στα διεθνή ύδατα, την ευθύνη για την επιβολή κυρώσεων έχει το κράτος σημαίας του πλοίου.

Μέτρα εκτός των συνθηκών (Non-treaty instruments)

- ❖ Μέτρα εκτός των συνθηκών μπορεί να λάβουν τη μορφή:
 - κωδίκων, προτύπων, πρακτικών, οδηγιών, εγχειριδίων ή συστάσεων.
- ❖ Μέτρα εκτός των Συνθηκών δεν είναι νομικά δεσμευτικά για κανένα κράτος.
- ❖ Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να εφαρμόσουν τα μέτρα εν όλω ή εν μέρει, να τα τροποποιήσουν για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις τους ή να τα αγνοήσουν εντελώς.

Πίνακας 1.1
Σύντομη απεικόνιση των συμβάσεων του ΙΜΟ μέχρι την 5^η Ιουνίου 2015.

Νομικό εργαλείο (Συμβάσεις, Πρωτόκολλα, Παραρτήματα)	Ημερομηνία ενάρξεως ισχύος	Αριθμός κρατών – μελών	Ποσοστό (%) παγκόσμια χωρικότητας*
IMO Convention	17-Mar-58	171	96,53
SOLAS 1974	25-May-80	162	98,60
SOLAS Protocol 1978	1-May-81	119	96,86
SOLAS Protocol 1988	3-Feb-00	105	95,03
Stockholm Agreement 1996	1-Apr-97	12	5,83
LL 1966	21-Jul-68	161	98,59
LL Protocol 1988	3-Feb-00	100	95,15
TONNAGE 1969	18-Jul-82	152	98,46
COLREG 1972	15-Jul-77	156	98,59
CSC 1972	6-Sep-77	82	63,08
CSC 1993 amendments	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	11	10,75
SFV Protocol 1993	<i>Δεν προτίθεται να τεθεί σε ισχύ</i>	17	18,68
Cape Town Agreement 2012	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	4	2,03
STCW 1978	28-Apr-84	159	98,55
STCW-F 1995	29-Sep-12	17	4,12
SAR 1979	22-Jun-85	105	82,13
STP 1971	2-Jan-74	18	23,45
SPACE STP 1973	2-Jun-77	17	23,08
IMSO 1976 Convention	16-Jul-79	100	94,74
IMSO 2008 amendments ²	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ**</i>	12	3,88
FAL 1965	05-Mar-67	115	91,27
MARPOL 73/78 (Annex I/II)	2-Oct-83	153	98,52
MARPOL 73/78 (Annex III)	1-Jul-92	141	97,79
MARPOL 73/78 (Annex IV)	27-Sep-03	134	90,74
MARPOL 73/78 (Annex V)	31-Dec-88	147	98,03
MARPOL Protocol 1997 (Annex VI)	19-May-05	82	95,23
LC 1972	30-Aug-75	87	61,76
LC 1978 amendments	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	20	14,05
LC Protocol 1996	24-Mar-06	45	36,60
INTERVENTION 1969	6-May-75	88	74,38
INTERVENTION Protocol 1973	30-Mar-83	56	51,48
CLC 1969	19-Jun-75	35	2,70
CLC Protocol 1976	8-Apr-81	53	59,29
CLC Protocol 1992	30-May-96	134	96,69
FUND Protocol 1976***	22-Nov-94	31	49,69
FUND Protocol 1992	30-May-96	114	94,16
FUND Protocol 2000****	27-Jun-01	-	-

<i>Νομικό εργαλείο (Συμβάσεις, Πρωτόκολλα, Παραρτήματα)</i>	<i>Ημερομηνία ενάρξεως ισχύος</i>	<i>Αριθμός κρατών – μελών</i>	<i>Ποσοστό (%) παγκόσμιας χωρητικότητας*</i>
FUND Protocol 2003	3-Mar-05	31	18,26
NUCLEAR 1971	15-Jul-75	17	18,88
PAL 1974	28-Apr-87	26	32,03
PAL Protocol 1976	30-Apr-89	18	31,75
PAL Protocol 1990	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	4	0,65
PAL Protocol 2002	23-Apr-14	23	42,23
LLMC 1976	1-Dec-86	53	53,68
LLMC Protocol 1996	13-Mar-04	50	53,58
SUA 1988	1-Mar-92	166	94,45
SUA Protocol 1988	1-Mar-92	153	87,47
SUA 2005	28-Jul-10	35	35,83
SUA Protocol 2005	28-Jul-10	31	35,13
SALVAGE 1989	14-Jul-96	65	51,24
OPRC 1990	13-May-95	108	72,75
HNS Convention 1996	<i>Δεν προιθεται να τεθεί σε ισχύ</i>	14	14,14
HNS Protocol 2010	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	-	-
OPRC/HNS 2000	14-Jun-07	35	48,70
BUNKERS Convention 2001	21-Nov-08	78	91,46
AFS Convention 2001	17-Sep-08	70	84,85
BWM Convention 2004	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	44	32,86
NAIROBI WRC 2007	14-Apr-15	22	37,64
HONG KONG Convention 2009	<i>Δεν έχει τεθεί σε ισχύ</i>	3	1,86

* Πηγή: IHS-Fairplay - World Fleet Statistics 31 December 2013.

** Κατά την εικοστή σύνοδό της, η Συνέλευση της IMSO αποφάσισε να εφαρμόσει τις τροποποιήσεις προσωρινά, με ισχύ από τις 6 Οκτωβρίου 2008, εν αναμονή της επίσημης ενάρξεως ισχύος τους.

*** Λόγω της διακοπής της συμβάσεως του 1971 για το Ταμείο Αποζημιώσεως στις 24 Μαΐου 2002 το παρόν Πρωτόκολλο θεωρείται ότι έχει παύσει, με ισχύ από την ίδια ημερομηνία.

**** Τέθηκαν σε ισχύ με τη μέθοδο «tacit acceptance» στις 7 Ιουνίου 2011.

Βιβλιογραφία

- <http://www.imo.org/en/About/Pages/Default.aspx>
- <http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Documents/Convention%20titles%202016.pdf>
- <http://www.imo.org/en/KnowledgeCentre/HowAndWhereToFindIMOInformation/AbbreviationsofIMOCodes/Pages/default.aspx>
- <http://www.imo.org/en/OurWork/MSAS/Pages/default.aspx>
- Διεθνείς Κανονισμοί- Ναυτιλιακή Πολιτική και Δίκαιο της Θάλασσας, Εκδόσεις Ίδρυμα Ευγενίδου, ISBN: 960-337-049-5